Sri N. M. KOTRABASAIAH SOGI.—It is a valuable suggestion and it will be considered, but all depends upon the availability of facilities from the industries for the introduction of such course. It may be possible to start in a city like Bangalore, but we have to consider whether it would be possible everywhere. The hon. Member's suggestion would be given due consideration.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಚ್. ಶಿವಾನಂದಸ್ವಾಮಿ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಲು ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಇಂತಹ ಒಂದು ಕೋರ್ಸನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹುಶಃ ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಬಾಯಿಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕಾರ್ಯತಃ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆಯಲ್ಲವೇ ?

Sri N. M. KOTRABASAIAH SOGI.—I do not think that comes under Technical Education or Polytechnics which we are now discussing.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಚನ್ನಬಸವನಗೌಡ.—ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಸ್ ಆದವರು 4 ಸಾವಿರ ಜನ ಹುಡುಗರು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ, ಈ ಒಂದು ಕೋರ್ಸ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೊಟ್ರಬಸಯ್ಯ ಸೋಗಿ.—ಅಗಲೇ ಹೇಳಿದೆ, ಇದು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಕೋರ್ಸ್ ಅಲ್ಲ. ಹುಡುಗರು ಬರೇ ಪುಸ್ತಕದ ವಿಷಯ ಓದುವುದು, ಕ್ಲಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪರಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದು ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ತಾವೇ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲರತಕ್ಕ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ—ಹೌಸ್ ಸರ್ಜನ್‌ರು ಯಾವ ರೀತಿ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಆ ರೀತಿ ಕಲಸ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಸ್ಯಾಂಡ್ವಿಚ್ ಕೋರ್ಸ್‌ನ್ನು ಇಂಟ್ರೊಡೂಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

Mr. DEPUTY CHAIRMAN.—Question Hour is over.

Recruitment to the posts of teachers by the DEO, Chitradurga

† ಶ್ರೀ ಜಿ. ವಿ. ಆಂಜನಪ್ಪ (ಪದವೀಧರರ ಕ್ಷೇತ್ರ).—ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅತ್ಯಂತ ಗಹನವಾದ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನು ತರಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ನಗರದಲ್ಲಿ 30ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಸುಮಾರು 4 ಜನ ಇಂಡೆಫನೆಟ್ ಹಂಗರ್ ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. 1962—63ರಲ್ಲಿ ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಪಾಸ್ ಆಗಿ ಟಿ. ಸಿ. ಎಚ್. ಪಾಸು ಆದವರು ಮತ್ತು 1965ರಲ್ಲಿ ಡಿ ಎಲ್ ಆರ್ ಸಿ ಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಡಿ. ಇ. ಓ. ರವರು 1969ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಸ್ ಆದವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅವರು ಇಂಡೆಫನೆಟ್ ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಇಂಟ್ರವ್ಯೂಗೆ ಕರೆದು ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಉಚಿತವಾದುದಲ್ಲ: ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಉಮೇದುವಾರರನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅವರ ಮೆರಿಟ್‌ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲವೇ ಅವರು ಡಿ. ಆರ್. ಆರ್. ಸಿ. ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನೆರಾ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡಲಿ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ವಿರೋಧಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಈಗತಾನೇ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಟೆಲಿಗ್ರಾಮನ್ನು ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಚ್. ಶಿವಾನಂದಸ್ವಾಮಿ (ವಿಧಾನಸಭಾಕ್ಷೇತ್ರ).—ಹೀಗೆ ಒಂದೊಂದೇ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ದಾರಿ ಈ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನೆರಾ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇರುವುದು ಎಂದರೆ ಡಿ.ಇ.ಓ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗಮಾಡಿದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನೇ ಅವರು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

Sri V. S. HIREGOUDER (Local Authorities' Constituency).—Sir, on a Point of Order. The valuable time of the House is used for representations and making allegations against the administrative officers.

Sri G. V. ANJANAPPA.—I rise to a Point of Order on a Point of Order. This is a convention. This has been allowed from a very long time. We make such representations time and again.

Mr. DEPUTY CHAIRMAN.—There is no Point of Order. Anyway the telegram will be sent to Government.

Non-Receipt of replies to Questions, Etc.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬ್ಯೆರೇ ಗೌಡ.—ನಾನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೊಂದಕ್ಕೂ ಉತ್ತರವೇ ಇಲ್ಲ. ಅತ್ತಕಡೆಯ ಪಕ್ಷದವರು ಕಳುಹಿಸಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಸಲೀಸಾಗಿ ಉತ್ತರಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ ಅದೇರೀತಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೇಕೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ತರಿಸಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಚ್. ಶಿವಾನಂದಸ್ವಾಮಿ.—ನಾನೂ ಕೂಡ ದಾವಣಗೆರೆ ಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ಚೆಕ್ಸ್‌ಟೈಲ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಅಡ್‌ಜರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಿಂಸಾಕೃತ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇದು ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದ ಸರ್ಕಾರ. ಇಂಥ ಕುರುಡು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಾವು ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ತಿಳಿಸಬೇಕೋ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ಅದರ ವಿಚಾರವಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಬೇಗ ಉತ್ತರವನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. DEPUTY CHAIRMAN.—I will look into them.

Business of the House

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವಿ. ಗೌಡ.—ನಾನು 10-12 ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಕಾಲ್‌ಅಟೆನ್‌ಷನ್ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ.

Mr. DEPUTY CHAIRMAN.—It will be taken up tomorrow.

Sri V. S. HIREGOUDER.—Sir, many of the hon. Members including myself are interested to know how long the Session of this House continues.

Sri P. M. NADGOUDA (Minister for Development).—For the present, the Session of the Assembly will continue up to 5th and the Council may go up to 8th unless otherwise decided by the business Advisory Committee.

Non-official Resolution *re* :—constitutions of a committee to asses the benefits made available to Harijans and Girijans in the State since independence.

(Debate continued)

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮುನಿಚಿನ್ನಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಈ ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ನವರು ತಂದಿದ್ದ ನಿರ್ಣಯದಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್‌ಕ್ಯಾಸ್ಟಿನ ವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಪಂಗಡದವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಗ್ರಾಂಟ್‌ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಣ

ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಉತ್ತರ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಣ ಎಷ್ಟೆಂದರೆ 1966-67, 2ಕೋಟಿ 28 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ. 1967-68ಕ್ಕೆ 2ಕೋಟಿ 17 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, 1968-69ಕ್ಕೆ 2 ಕೋಟಿ 30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ. ನಾನು ಈ ಹಣದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗದವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದರಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಹೀಗೆ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ-1966-67 ರಲ್ಲಿ ಶಿಬ್ಬಂದಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗಿರತಕ್ಕ ಹಣ 12 ಲಕ್ಷ 71 ಸಾವಿರ, 1967-68ಕ್ಕೆ 11 ಲಕ್ಷ 19 ಸಾವಿರ ಮತ್ತು 1968-69ಕ್ಕೆ 13 ಲಕ್ಷ 43 ಸಾವಿರ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಿರುವ ಹಣವೆಷ್ಟು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೀಗೆ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.—1966-67 ರಲ್ಲಿ 2 ಲಕ್ಷದ 99 ಸಾವಿರದ 300 ರೂಪಾಯಿಗಳು, 1967-68 ರಲ್ಲಿ 13 ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು 1968-69 ರಲ್ಲಿ 97 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಜನಾಂಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆಂದು ತೆಗೆದಿಟ್ಟ ಹಣದಲ್ಲಿ ವರ್ಷಂಪ್ರತಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಶಿಬ್ಬಂದಿಯ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷ 12 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಅದರ ಮಾರನೇಯ ವರ್ಷ 14 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಅನಂತರದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 62 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ಇನ್ನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂಥ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿ ಈ ಜನರನ್ನು ಉದ್ಧಾರಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎಸ್. ಎಸ್. ಎರ್. ಸಿ. ಮತ್ತು ಪಿ.ಯು. ಸಿ. ಪಾಸಾದವರಿಗೆ ಅಂದರೆ ಈ ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ನೌಕರಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆ ಇದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದರೂ ಆ ಇಲಾಖೆಯ ಮೂಲಕ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ನೌಕರಿಯನ್ನು ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು, ಯಾರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲ. ಆ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೇ ಬಹಳ ತಾರತಮ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇವರು ಬಲಗ್ಯೆನವರು, ಇವರು ಎಡಗ್ಯೆನವರು, ಇವರು ಬೋವಿ ಜನಾಂಗ, ಇವರು ಕೊರಚರು ಎಂಬ ಭಿನ್ನ ಭೇದಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಷ್ಟೇ. ಅಲ್ಲಿರುವ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ನೀಗುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಬಹಳ ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸ್ಕ್ವೇಟ್ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬೇ ರೆಜನಾಂಗದವರನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆಯ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಆರು ತಿಂಗಳುಗಳಾದರೂ ಕರೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ, ಈ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳಿಗೊಂದುಸಾರಿಯಾದರೂ ಕರೆದು ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಚುನಾವಣೆಯಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷ 4 ತಿಂಗಳುಗಳಾದರೂ ಮೈಸೂರು ಸ್ಕ್ವೇಟ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಸುಮಾರು 6 ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದಲೂ ನನ್ನನ್ನು ಆ ಕಮಿಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಉಪಸಭಾಪತಿಯವರು:—ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮುನಿಚಿನ್ನಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖಾಂತರ ಅದೆಲ್ಲಾ ನಡೆಯುತ್ತು ಅಂದರೆ ಹೇಗೆ? ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಇಲ್ಲವೇ? ಸರ್ಕಾರವೇ ಬೇರೆಯೇ? ಈ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೇರೆಯೇ?

ಉಪಸಭಾಪತಿಯವರು.—ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡ ಕೂಡದು. ಚೇರಿಗೆ ಅಡ್ರೆಸ್‌ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮುನಿಚಿನ್ನಪ್ಪ.—ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರ ನಾನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಅದು ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸವಲತ್ತುಗಳು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಅವರು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದೆ. ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪೆಡ್ಯೂರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ ಜನರು ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಸ್ಕ್ಯಾರ್‌ಸಿಟಿ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗ ಅಬಾಲಿಷ್ ಮಾಡಿದರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದೆವು. ಇಂತಹ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಮಂಡೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾಹಿತಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ ಆ ಜನಾಂಗ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮುನಿಚಿನ್ನಪ್ಪ)

ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಈಗ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್‌ಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಹುಡುಗರು ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು. ಆಗ ಅವರು ಸ್ಕೂಲ್ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮುದುವರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇತ್ತಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬಿಡಬೇಡಿ. ಜವಾಬ್ದಾರೀ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಗೊಂದುಸಾರಿಯಾದರೂ ಆ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನಾನು ಅರಿಕೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸ್ಕಾರ್‌ಷಿಪ್ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಹುಡುಗರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಆಗ ಅವರ ಮನೆಯವರೆಲ್ಲಾ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ. ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇರಾಖೆಗೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಳುಹಿಸುವ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವಾಗ ಷೆಡ್ಯೂಲ್‌ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ ನವರಿಗೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಕೊಚ್ಚೇ ಕೊಡಬೇಕು ಅವರಿಗೆ ಮೊದಲನಿಂದ ನೌಕರಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಎರಡು—ಮೂರು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ತಿಂದು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ, ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅಸ್ಪದವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಅಕ್ಯಿಸಿಷನ್ ಡಿಕಾರ್ಡ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅದು 10—12 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪೆಂಡಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿವೆ. ಅವು ಏಕೆ ಆ ರೀತಿ ಇರಬೇಕು? ಅವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಏರೇವಾರಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಗೌಡ (ವಿಧಾನ ಸಭಾಕ್ಷೇತ್ರ).—ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ತಂದಿರ ತಕ್ಕ, ನಿರ್ಣಯ ಅಳವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಅಂಗೀಕರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರೋದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬಂದಂಥ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅವರ ಉದ್ಧಾರವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಆದೇಶ ಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹರಿಜನರ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಹಾಗೂ ಎರಡೂ ಪಕ್ಷಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಆದೇಶವಿದ್ದರೂ ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗದವರು ಯಾರು ಎಂಬುದಾಗಿ ನಿಜವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ವಿಫಲತೆಗೊಂಡಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಎಷ್ಟು ವಿಷಾದಕರವಾದ ಸಂಗತಿ? 1,200 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಅದಾಯು ಕಡಿಮೆ ಇರುವವರು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದವರೆಂದು ಹೇಳಿ ಜನರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಎರಚಿದ್ದಾರೆ. 1,200 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುವವರಿದ್ದಾರೋ ಅವರನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಮುಂದು ವರಿದವರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅಸಂಬದ್ಧವಾದ ತತ್ವವೆಂದು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಅಪಘಾತಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಉಪಸಭಾಪತಿಯವರು.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿ, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವಾಗಿ ಹೇಳ ಬಾರದು. ಪರ್ಸನಲ್ ಅಲಗೇಷನ್ಸ್ ಮಾಡಕೂಡದು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಗೌಡ.—ಅವರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಯಾರು ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅವರಿಗೆ, ಹರಿಜನರ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಸರ್ವತೋ ಮುಖವಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಆದೇಶ ಶಾಸನಕಾಂಗದಲ್ಲದ್ದುದು ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಇವರು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿ ದ್ದಾರೆಂಬುದು ಮುಖ್ಯ. ಇದೇ ಈ ನಿರ್ಣಯದ ತಿರುಳು. ಒಂದೇಸಾರಿ ಎಲ್ಲಾ ರಂಗದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಗತಿಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ಆ ಜನಾಂಗದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಮುಖಾಂತರ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾನು

ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡುವುದು ಮುಖ್ಯ. ನಣ್ಣ ನಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹರಿಜನರು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ದನಕಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ 5-6 ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ. ಯಾತಕ್ಕೆಂದರೆ ಕೂಲಿ ಮಾಡುವವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಶೆ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ಸಣ್ಣ ನಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಫೀಸ್ 5 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಶಾಲೆಗೆ ಅವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಯು ಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಇನ್‌ಸೆಂಟಿವ್ ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸುಮಾರು 17-18 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಾನು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಅನೇಕ ಸೌಕರ್ಯ ಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ಅವರ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಗತಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ವಿಷಾದ ದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಧನಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕ. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ತಾವು ಹಾಸ್ಟಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಗಳಿಗೆ ಏನು 25 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನವೆಂದು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರೋ ಅದು ಸಾಲದು. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಲ್ಲಿ 40-50 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಖಾಸಗೀಯವರು ಅನೇಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನಮಾಡಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಅವರಿಗೆ ಕೇವಲ 25 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಮೂರು ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ 3 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಾನು ನನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹಣವಂತರು ಇದನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಬಡವರಿಂದ ಇದನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. 25 ರೂಪಾಯಿಗಳಿರುವುದನ್ನು 30-35 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಖರ್ಚನ್ನು ಒಂದು ವೇಳೆ ಸರಿದೂಗಿಸಬಹುದು. ಬೋರ್ಡಿಂಗ್ ಗ್ರಾಂಟು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಷಿಯಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಕಿ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. 20ರಿಂದ 30 ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದರೆ ಅಡಿಗೆಯವರು ಜಾಸ್ತಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತಾರೆ. ಎಸ್ಟಾಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಚಾರ್ಜಸ್ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅಡಿಗೆಯವನಿಗೆ ಮತ್ತು ಮನೆ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಇಂತಹ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಆದೇಶವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಉಪಸಭಾಪತಿಯವರು.—ಅದನ್ನು ಈಗ ರಿರಾ್ಯಕ್ಸ್‌ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. Now the House will adjourn for half-an-hour.

The House rose for Tea at Four of the Clock and reassembled at Thirty Minutes past Four of the Clock.

[MR. DEPUTY CHAIRMAN in the Chair]

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವಿ. ಗೌಡ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರಿಯಾದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದರೂ ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅವರು ಉದ್ಧಾರ ವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ? ಅವರು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸೇರು ತ್ತಾರೆ. ಅಂಥವರಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹರಿಜನರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರು ಯಾವ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದರೂ, ಅವರಿಗೆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಫೆಸಿಲಿಟಿ ಕೊಡು ವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಇವತ್ತು ಅನೇಕರಿಗೆ ಆ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ, ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾರ್ಡುಗಳ 200 ರೂಪಾಯಿಯ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿಮ್ನವರ್ಗದವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಅಲ್ಲೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಜಮೀನನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ಏ. ಗಾಂಧಿ)

ದಿವನ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ಸ್ ಸೊಸೈಟಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾವಿರಾರು ಜನರು ಮೆಂಬರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಕೇವಲ 150 ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ಇವತ್ತು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸುವ ಸಂದರ್ಭ ಕೂಡ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೌಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡು ವತಿಯಿಂದ ಲೋ ಇನ್‌ಕಂ ಗ್ರೂಪಿನ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಅವರ ಹಣವನ್ನು 20—25 ವರ್ಷಗಳ ಕಂತಿನಲ್ಲಿ ವಾಪಸ್ಸು ಪಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅದರಿಂದ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರಿಂದ ಕಂತು ಕಂತಿನಲ್ಲಿ ಸಾಲವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಪಡೆಯುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರು ಮನಗಾಣಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 32 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಜಮೀನು ಅಕ್ವೈರ್ ಆಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಆ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ, ನಿಮ್ನವರ್ಗದವರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅನ ಟಚ್ ಬಿಲಟಿ ಆಕ್ಟ್ ಏನೋ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯತಃ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರನ್ನು ಇಡತಕ್ಕದ್ದು, ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸತಕ್ಕದ್ದು ಏನಿದೆ ಅದು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲೇ ನಿಮ್ನವರ್ಗದವರು ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು. ಈಗ ಕೆಲವು ಕಡೆ ನಾನ್ ಡಿನಾಮಿನೇಷನ್ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಅನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಅದು ಬರುತ್ತದೆ. ನಾನು 3 ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನಾನ್ ಡಿನಾಮಿನೇಷನ್ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಕ್ರಮೇಣ ಅದು ಆಗಬಹುದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ, ಕಾಲೇಜು ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯಾಗಲೀ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ನಿಮ್ನವರ್ಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಇರಾಖೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಟ್ಯೂಷನ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಮ್ನವರ್ಗದವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಏನು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಅದು ನದುಪಯೋಗವಾಗಬೇಕು. ಈಗ ನಿಮ್ನ ವರ್ಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಎಷ್ಟು ಜನ ನಿಮ್ನವರ್ಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಾಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರು, ನಿಮ್ನವರ್ಗದವರು ಯಾರೂ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಾಸು ಮಾಡಿದ್ದು ನನಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಮ್ನವರ್ಗದ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉತ್ತೇಜನ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ಅರ್ಹತೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಶೇಕಡಾ 18 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸ್ಥಾನ ಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವಂತಾಗಬೇಕು. ಮಹಾರಾಜ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ಹಾಸ್ಟಲನಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ರಿಜರ್ವೇಷನ್ ಇಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜ್, ಖಾಸಗೀ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ 18 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಪ್ರವೇಶ ಸಿಕ್ಕುವಂಥಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಬೇಕು. ಅಂಥಾ ಒಂದು ಆದೇಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೊರಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಗಿರಿಜನರು ಹಿಂದುಳಿದ ಮತ್ತು ಏನೂ ತಿಳಿಯದೇ ಇರುವ ಜನ. ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅವು ದುರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿವೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪೊನ್ನಾಚಿ ಎನ್ನುವ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಗಿರಿಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ರೆಸಿಡೆನಿಯಲ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಟಲು ಮತ್ತು ಸ್ಕೂಲನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಲು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬಿ.ಡಿ.ಓ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲು ಮತ್ತು ಹಾಸ್ಟಲನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಡಿಗೆಯವರನ್ನೂ, ಮತ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳನ್ನೂ ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡು 5—6 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಆ ಭಾಗದ ಗಿರಿಜನರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ

ಇದನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಆಫೀಸರು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಇದನ್ನು ಸೂಪರ್‌ವೈಜ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಜಿಲ್ಲಾ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಆಫೀಸರಿಗೆ ಜೀಪು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಾರಿಯಾದರೂ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಯಲ್ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನು ಸೂಪರ್‌ವೈಜ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಅವರು ಸೂಪರ್‌ವೈಜ್ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಬರಬಹುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 19 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ 19 ಜನ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಆಫೀಸರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಜೀಪುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಾರಿಯಾದರೂ ಈ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಯಲ್ ಹಾಸ್ಟಲನ್ನು ಸೂಪರ್‌ವೈಜ್ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳ ವೇಲ್ಫೇರಣೆಯನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಅವುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾಗಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಆಂಥಾ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಪೂನ್ನಾಜಿಯಲ್ಲಿ ಗಿರಿಜನರ ಬ್ಲಾಕುಗಳು ಆಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲ ಸುಮಾರು 300 ಕುಟುಂಬಗಳು ಗಿರಿಜನರ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಸೇರಿದಂಥವುಗಳು ಇವೆ. ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇವು ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ದೊರೆಯಬೇಕಾದ ಇತರೇ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇದು ಶೋಚನೀಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಗಿರಿಜನರು ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ದೊರೆಯುಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂಥಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಿಮ್ನವರ್ಗದವರು ಮತ್ತು ಇತರ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ಅಂಥಾ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇತರ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಾದ ಕೊರಮರು, ಕೊರಚರು, ಕಾಡುಕುರುಬರು ಮುಂತಾದವರು ತುಂಬಾ ಶೋಚನೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸುಧಾರಣೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ನಹ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಸಕ್ತವಹಿಸಬೇಕು. ಯಾರಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ 1,200 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆಯೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅದು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂಥಾ ಒಂದು ಆದೇಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಅದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ತೀರಾ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗದವರು ಇತರರ ಸಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಒದಗಿಸರಾವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ವರದಿಯೊಂದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವ ನಲುವಾಗಿ ಶಾಸಕರು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುವವರ ನ್ನೊಳಗೊಂಡ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿ ಆ ಸಮಿತಿಯು ಜನತೆಯ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತಕ್ಕ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡುವಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ತಮಗೆ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ರೇಷ್ಮೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಇದೆ. ಈಗ 6 ತಿಂಗಳಿಂದ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಜನ ಹರಿಜನ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟೋಸಾರಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಆಡಳಿತವರ್ಗದವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಮನವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಗ ಮುಚ್ಚಿದ್ದ ಫಿರ್ಕೇಚರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಫಿರ್ಕೇಚರಿನ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿಯನ್ನು ಕೊಚ್ಚಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮುಚ್ಚಿರುವ ಈ ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲದ ಫಿರ್ಕೇಚರನ್ನು ತೆಗೆದಿಲ್ಲ. ಆ ಫಿರ್ಕೇಚರಿನ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಡಳಿತವರ್ಗದವರ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾದರೆ ಆಡಳಿತವರ್ಗದವರು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕೆಲವು ಶರತ್ತುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಆ ಫಿರ್ಕೇಚರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಿದರೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಮುಂಜೂರಾಗಿರತಕ್ಕ ಡಿ.ಎ. ಅನ್ನು ಕೇಳಬಾರದು ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲವು ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಆಡಳಿತವರ್ಗದವರು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಉಪವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಸಾವಿರ ಜನ ಹರಿಜನ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಫಿರ್ಕೇಚರಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಏನು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದು

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ವಿ. ಗೌಡ)

ಅನ್ಯಾಯದ ಪರಮಾವಧಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಆಡಳಿತವರ್ಗದವರು ಆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಫಿಲೇಚರ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿರೋಧ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮಗೆ ಮಂಜೂರಾಗಿರತಕ್ಕ ಡಿ. ಎ. ಅನ್ನು ಕೇಳಬಾರದು, ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಅವರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆಯುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇದು ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವರ್ಗಗಳ ಕೋಮಿನವರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಆದಷ್ಟು ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇರಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ನಿರ್ಣಯ ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿ, ಆ ಸಮಿತಿಯ ಮುಖಾಂತರ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ವರ್ಗಗಳ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಜಿ. ವಿ. ಆಂಜನಪ್ಪ.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, "ಭಾರತ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದಂದಿನಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಒದಗಿಸಲಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ವರದಿಯೊಂದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವ ನಲುವಾಗಿ ಶಾಸಕರು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುವವನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ಇರುವ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕೆಂದು" ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಂದಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಹಿರಿಯ ಮತ್ತು ಕಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ನಿರ್ಣಯದಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರು ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದನಂತರ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಆ ಹಣ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇವರಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗಿದೆ, ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಜನ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯಲ್ಲ. ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇವರ ಉದ್ಧಾರವಾಗಿಲ್ಲ. ಇವರಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಹಣವೆಲ್ಲಾ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಮ ಮಾಡಿದಂತಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ಅಥವಾ ದಳ್ಳಾಳಿಗಳ ಕೈಸೇರಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇವರಿಗಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಹಣದಿಂದ ಕೆಲವೇ ಜನ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರು ಮುಂದು ಬರೆದಿದ್ದರೆ ಪುಡಾರಿಗಳು ಬಹಳ ಮಂದಿ ಈ ಹಣದಿಂದ ಮುಂದುವರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಸ್ಥಾನ ಮಾನಗಳು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಬೇಕು ಎಂದು ಬಹಳ ಜನ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರ ಏಳಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಜನ ಇವರನ್ನು ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಹೃದಯದಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನ್ನಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭೇದಭಾವನೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದವರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ ಹಾಕುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಇಲ್ಲ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆ ರೀತಿ ಇದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಹೊಣೆ? ಇದಕ್ಕೆ ಸನ್ನಿವೇಶ ಒಂದು ಕಾರಣವಾದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರಣ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಸತತವಾಗಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ನಾವುಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪ್ಯೂನೂರು ರಾಜ್ಯವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಇವರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಡ್ಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು 7 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಒಂದು ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇವರ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣವನ್ನು ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರ್ತಾರೂ ಕೂಡ ಅದರಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಮಾತ್ರ. ಪ್ಲಾನ್ ಸ್ಕೀಮ್ ಮತ್ತು ನಾನ್ ಪ್ಲಾನ್ ಸ್ಕೀಮ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಇವರ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡರೂ ಕೂಡ ಆ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಬಡ್ಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಇವರಿಗಾಗಿ ಪ್ರೊವೈಡ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡು

ತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಇವರ ಉದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆಯೇ ವಿನಃ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯತಃ ಶ್ರದ್ಧೆಯ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಒಂದು ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳ ಬೇಕಾದರೆ, ಇವರುಗಳಿಗೆ ಮನೆಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು, ಎತ್ತು ಕೊಳ್ಳಲು ಹಂಚು ಮತ್ತು ಗರಿಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು 200 ರಿಂದ 500 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯವರು ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇತರೇ ಅನುಕೂಲಗಳು ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಇವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಜಮೀನನ್ನು ಇವರಿಗಾಗಿ ಹಂಚಿ ರಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ಜಮೀನುಗಳು ಈಗ ಅವರ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇವರುಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇವರಿಗೆ ಬರೀ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಲದು, ಜಮೀನನ್ನು ಮಾಡಲು ಬೇಕಾದ ಎತ್ತುಗಳು, ಗಾಡಿ, ಗೊಬ್ಬರ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಸಹ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಸಹಾಯ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಜಮೀನನ್ನು ಅವರು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ವಾರಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಕಾರಣ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಜಮೀನು ಗಳನ್ನು ಅಬಾದು ಮಾಡಲು ಧನಸಹಾಯ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಇವರ ಏಳಿಗೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅದು ಇನ್ನೂ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಸೇದಬಹುದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಕಾನೂನು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣೀಯರು ಸೇದುವ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಇವರುಗಳು ಸೇದುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಿಂದುಳಿದ ಜನವಾಂಗದವರು ಅಗಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಸಹ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬಿಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನ್ಯಾಯ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಇದೆ. ಇವರು ಮುಂದುವರೆಯಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನೇಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗಾಗಿ ಮೊದಮೊದಲು ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟರು ಮತ್ತು ಇವರುಗಳು ಸವರ್ಣೀಯರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಇವರಿಗಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹರಿಜನರ ಮಕ್ಕಳಿಗೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳು ಇರುವುದು ಬೇಡ ಸವರ್ಣೀಯರ ಜೊತೆಗೆ ಇವರೂ ಸಹ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇರಲಿ ಎಂಬತಕ್ಕಂಥ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟೇ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರೂ ಕೂಡ ಇವರುಗಳು ಇನ್ನೂ ಹರಿಜನರಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಯೋಜನೆಗಳು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇವರ ಏಳಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹರಿಜನ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೇ ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಗಳು ತಮ್ಮ ಕೋಮಿನವರು ಮಾತ್ರ ಮುಂದುವರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಹರಿಜನರಲ್ಲಿಯೇ ಅನೇಕ ಕೋಮುಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರ ಏಳಿಗೆಯೊ ಸಹ ಸಮಾನವಾಗಿ ಆಗ ಬೇಕಾದರೆ ಸವರ್ಣೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಸಿಗತಕ್ಕಂಥ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ತಮಗೂ ಸಿಗಬೇಕೆಂದು ಬೋಪಿ ಜನವಾಂಗದವರು ಇವತ್ತು ಕೇಳು ತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಂತೆಯೇ ಕೊರಚ, ಲಂಬಾಣಿ ಮುಂತಾದ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳವರೂ ಸಹ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸವರ್ಣೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣವನ್ನು ಇವರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗದೆ ಅಪವ್ಯಯವಾಗುತ್ತಿದೆ, ದುರ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

5-00 P.M.

ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಭಾರಿಯಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆ ಗಳು ಇನ್ನೂ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯೋಜನೆಗಳೇ ಹೀಗಾದರೆ ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿ ಯವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದು? ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದ ಜನ ಎಂದರೆ ಲಂಬಾಣಿಗಳು ಎನ್ನುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಲು ಏನೇನೋ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಇನ್ನೂ ಹಾಗೇ ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಶೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇಂದು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದ್ದರೋ ಇಂದೂ ಕೂಡ ಅವರು ಅದೇ

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ವಿ. ಆಂಜನಪ್ಪ)

ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆ ಕೂಡ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣವನ್ನೇತಕ್ಕೆ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಹಣವನ್ನು ಕಾಯಾ ವಾಚಾ ಮನಸಾ ಸದ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪುಡಾರಿಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಸರಕಾರದ ಹಣವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರು ಇಲ್ಲಿ ತಂದಿರುವ ನಿರ್ಣಯ ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅರ್ಥ ಗರ್ಭಿತವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸರಕಾರ ಮುಂದೆ ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಆಗುಹೋಗುಗಳು ಹೇಗಿರುತ್ತೋ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದುವರೆಗೆ ಸರಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣ ಸರಿಯಾಗಿ ಸದ್ವಿನಿಯೋಗ ವಾಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಲು ಮಾತ್ರ ಶಾಸಕರ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಹಿಂದೆ ಏನಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯುಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡುವುದಗತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಹರಿಜನರಿಂದಲೇ ಕೂಡಿದ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಇದರಿಂದ ಖಂಡಿತ ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಹರಿಜನರ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹರಿಜನರ ಸಮಿತಿ ಎಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಪುಡಾರಿಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಹರಿಜನ ಹಾಗೂ ಗಿರಿಜನರನ್ನು ತುಳಿದುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಖಂಡಿತ ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹರಿಜನರಲ್ಲದವರನ್ನು ಇಂತಹ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಗಳಾಗಬಹುದು. ಒಂದೇ ಕೋಮಿನವರು ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಜಗಳವಾಡಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲದ ಗೊಂದಲಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಹರಿಜನರೊಡನೆ ಸವರ್ಣ ಹಿಂದೂಗಳನ್ನೂ ಇಂತಹ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ಶಾಸಕರ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಂದಿರುವ ಈ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಪೈ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಪದವೀಧರರ ಕ್ಷೇತ್ರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಾದಂದಿನಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರಾದ ಸೌಲಭ್ಯ ಯಾವ ರೀತಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿ ರಚಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತುವಳಿ ತಂದಿರುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ಇದೆ. ಹಿಂದಿನ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ದಾಗ್ಗೇನೇ ಮುಂದಿನ ಉಪಾಯ ಸೂಚಿಸಲು ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾತ್ತದೆ.

ಆಡಳಿತದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಳಕಳಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವನ್ನು ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತರುವಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷ ವಿಫಲ ವಾಗಿದೆ.

ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹರಿಜನ ಉದ್ಧಾರದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಕಳಕಳಿ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಾಲ್ಕನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಕರಡನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಇಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಕಾರ್ಯೋನ್ನಿ ಸಲುವಾಗಿ ಕೆಲವೊಂದು ಸಹಸ್ರ ರೂಪಾಯಿ ಮೀಸಲಾಗಿ ಇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿಯ ವಿವರ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಊರ ಹೊರಗೆ ಒಂದು ಪ್ಲಾಟು ಹಿಡಿದು ಅಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ವಸತಿ ಗೃಹಗಳು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಒಂದು ದವಾಖಾನೆ, ಹರಜನರ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಶಾಲೆ, ಹರಿಜನರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ಹಾಲ್, ಹೀಗೆ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವೇ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಟ್ಟರೆ ಅವರು ಜನತೆಯ ಸಂಗಡ ಯಾವ ದಿನ ಒಂದಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕತಾ ನೀತಿಯನ್ನು ನಾವು ಅನು ಸರಿಸಿದರೆ ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರವಾದರೂ ಶಕ್ಯವೇ.

ಈಗ ಧಾರವಾಡ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರು ವಾಸಿಸತಕ್ಕ ಸ್ಥಳದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳ ಬೇಕಾದರೆ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು 8–10 ವಸತಿ ಗೃಹಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಸತಿ ಗೃಹಗಳಿರುವ ಸ್ಥಳ ನೋಡಿದರೆ ಓಕರಿಕೆ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಸಹ ಬರು

ವಂತಹುದು. ನುತ್ತಲೂ ಪಾಯಾಖಾನೆಗಳಿವೆ. ಎಡಬಲದಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಟಿಯವರು, ಊರ ಕನ ತಂದು ಚೆಲ್ಲುವ ಸ್ಥಳ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿಯೂ ಶೆರೆ ಸಿಳಿಗಳ ಅಂಗಡಿಗಳು. ಉತ್ತಮ ಗಚಾರಗಳಲ್ಲಿ, ಅಯೋಗ್ಯ ವಾತಾವರಣ.

ಇದು ನಾವು ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಿತಸಾಕಾರ್ಯಗಳ ಉದಾಹರಣೆ.

ಜನ ಇದಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಹೊಲಗೇರಿ ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು ಹರಿಜನ ಇರುತ್ತಿದ್ದುದು ಹಳೇ ಹೊಲಗೇರಿ. ಈಗ ನದ್ಯಕ್ಕೆ ಅವರ ಮನೆಗಳಿರುವುದು ಹೊಸ ಹೊಲಗೇರಿ.

ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿರುವ ಹರಿಜನ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿದರೆ—ನರಕಾರಕ್ಕೂ ಹಾಗೂ ಮ್ಯಾನೇಜರ್‌ಗೂ ಜಗಳ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಊಟವಿಲ್ಲದೆ, ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದೆ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿರುವ ವನಿತಾ ಸೇವಾ ಸಮಾಜ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸ್ಟೇಟ್ ವೆಲಫೇರ್ ಬೋರ್ಡ್‌ದಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ವಿುಕ್ಕ ಗ್ರಾಂಟ್ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಮಹಿಳಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಬೋರ್ಡ್, ಡೆಲ್ಲಿ, ಭಾರತ ಸರಕಾರದಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಆರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ, ವಿುಕ್ಕ ಗ್ರಾಂಟ್ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಬೋರ್ಡು ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಈ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹರಿಜನ ಹಾಗೂ ಗಿರಿಜನ ಮಹಿಳೆಯರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮಹಿಳೆಯರು ಇಂದು ಊಟವಿಲ್ಲದೆ, ಬಟ್ಟೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವರು. ಧಾರವಾಡ ಬನ್ನಿನಿರ್ವಾಣ ಹಾಗೂ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿರುವರು. ನರಕಾರ ಇವರಿಗಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗ ಹಾಗೂ ನಿರುಪಯೋಗ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಇದು ನಾಚಿಕೆಗೇಡು ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಗಿರಿಜನರ ಮೇಲೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಅನ್ಯಾಯದ ಕತೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ 2-3 ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಗದಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಪ್ರಸಂಗ—ಗದುಗಿನ ನುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಲಮಾಣಿ ತಂಡದ ಮೇಲೆ ಗದುಗಿನ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಬ್ಬರು ಹರ್ಲೆ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿದ್ದ ವಿವಾಹಿತ ಲಮಾಣಿ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ಅವಳ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆಳೆದು ತಂದ ಒಬ್ಬ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಯುವಕನಿಗೆ ದುಷ್ಕೃತ್ಯದ ನಲುವಾಗಿ ತಂದು ಕೊಟ್ಟರು. ಈ ವಿಷಯ ಪೋಲೀಸ್ ಕಛೇರಿಗೆ ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಕೇಳುವವರಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಅವರಿಗೆ ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಅವರಮೇಲೆ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಗದುಗಿನ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿದೆ.

ಬಡ ಗಿರಿಜನರಮೇಲೆ ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅತ್ಯಾಚಾರ ನಡೆಸಿದರೆ, ಅವರನ್ನು ಇನ್ನಾರು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ನರಕಾರ ಕೂಡಲೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವರ ಮೇಲೆ ಯೋಗ್ಯ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗೋಧಿ ಹಂಚುವವರಿಂದ ಅನೇಕ ಬಡ ಹರಿಜನರನ್ನು ಕನ್‌ವರ್ಟ್ ಮಾಡಲು ಅನೇಕ ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ ಪಾದ್ರಿಗಳು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಣಿಬೆನ್ನೂರ ತಾಲ್ಲೂಕದ ಹಳ್ಳಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ದಾಸ್ ಎಂಬ ಒಂದು ಮತದ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಹರಿಜನ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದವರು, ತುಂಬಾ ಬಡವರು. ಸಮೀಪದ ಮೋಟೇಬೆನ್ನೂರದಲ್ಲಿರುವ ಚರ್ಚ್‌ನ ಪಾದ್ರಿಗಳು ಇವರನ್ನು ಕನ್‌ವರ್ಟ್ ಮಾಡುವ ನಲುವಾಗಿ ಅನೇಕ ತರಹದ ಪ್ರಯೋಗ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ತರುಣ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ರವಿವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಆ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನು ದುಷ್ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಲು ಸಹ ಇವರು ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಈ ದಾಸ ಜನರಿಗೆ ಕೆನಡಿ ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ಹಾಲ್ ಎಂಬ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಗುಡಿಸಲು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಡ ಜನರಿಗೆ ಆಶೆ ಆಮಿಷೆ ತೋರಿಸಿ ಇವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವರ ಬಡತನದ ದುರ್ಲಾಭ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನರಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ತುಂಬಾ ಶ್ರಮಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನರ್ವರೂ ಇತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟು ಇವರನ್ನು ದಂಡಿಸಬೇಕು.

ಇಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನರಕಾರವು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಲು ತುಂಬಾ ಆಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ನರಕಾರ ಇನ್ನಾದರೂ ದಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ತಾವು ಸೌಕರ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯ ತಲುಪುವಂತೆ ನೋಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಬೇಕು. ಹರಿಜನ, ಗಿರಿಜನ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅಡತಡೆ ತರುವವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಬಡತನದ ದುರುಪಯೋಗ ಪಡೆದು ಅವರನ್ನು ಪರ ಮತಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸುವವರಿಗೆ ಉಗ್ರ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಬೇಕು. ನರಕಾರ ಬಹಳ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

Sri JIVRAJ HIRACHAND SHAH (Legislative Assembly Constituency).—Sir, there is a prima facie case in this Resolution which has to be supported, but since Government are considering to appoint such a Committee, at this juncture it is no use pressing it here. We can only suggest to the Government what are the measures that should be adopted. In that light, I wish to make some suggestions. We have gone through three five-year plans in this country, but we do not know the exact extent of progress made in the amelioration of the conditions of Scheduled Castes educationally, economically and socially. The population of Scheduled Castes in the State is 31,72,232 according to the Census Report, but we do not know the percentage of literacy achieved, how many of them have become S. S. L. C. s and how many of them have become Graduates, what is the progress made in the social structure of this community and whether they have come up to the level of Savarn Hindus. All these aspects of these people have to be gone through in detail and in the light of that the Government should take steps. While constituting this Committee all these aspects should be gone into by this Committee and the report of this Committee should be placed before this House.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಈಗ ತಂದಿರುವ ನಿರ್ಣಯದ ಮೂಲೋದ್ದೇಶ ಕಳೆದ 22 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರು ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಿದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ದುರಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಒಂದು ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು. ಇದನ್ನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ, ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲ ತಪ್ಪಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಭಾರತ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಗಳು ಸೇರಿ ಸುಮಾರು 50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿವೆ; ಪ್ಲಾನ್ ಸ್ಕೀಂ, ನಾನ್-ಪ್ಲಾನ್ ಸ್ಕೀಂ, ಸ್ಟೇಟ್ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಒದಗಿಸುವುದು ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಸುಮಾರು 50 ಕೋಟಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಅದರ ವಿಲೇವಾರಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಿದೆ, ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿದೆ, ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರ ಹೇಗಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರಮಾಡಿದರೆ, ಹಿಂದೆ ಮಹಾರಾಜರ ಸರಕಾರವಿದ್ದಾಗ 60-70 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹಿಂದಿದ್ದ ಬೇಡವಾಬ್ಯಾರಿ ಸರಕಾರ ದೇಶದ ಆದಾಯ ಮೂರೂವರೆ ಕೋಟಿ ಇದ್ದಾಗ ಹರಿಜನರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಮುಂದಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿದ್ದುದು, ಕೆಲವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದುದು ಕಂಡುಬರುವುದು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಹರಿಜನರು ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಜನ ಅವರಲ್ಲಿ ಮಹಡಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವವರಿರುವರೇ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಒಂದೆರಡು ಮಂದಿ ಸಿಕ್ಕಬಹುದೇ ಹೊರತು ಹತ್ತಾರು ಮಂದಿ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಈ ಸರಕಾರ ಹರಿಜನರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಎಷ್ಟೋ ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರ ಸದುಪಯೋಗವಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದು. ಹರಿಜನರ ಓಟಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವೇ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಹರಿಜನರ ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲದೇಹೋದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ಹಿಡಿದು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಸುಮಾರು 30 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ನಾಲ್ಕೂವರೆ ಅಡಿಗಳಿಗಿಂತ ಎತ್ತರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಅದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಚಿಂತೆಯಾಯಿತು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ತಜ್ಞರು ಒಂದು ಪ್ಲಾನ್ ಮಾಡಿದರು, ಉದ್ದ ಇರುವವರು ಕುಳ್ಳರನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕು, ಕುಳ್ಳಗಿರುವವರು ಉದ್ದ ಇರುವವರನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದರು, ನಂತರ 20 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ಐದೈದು ಮುಕ್ಕಾಲು ಅಡಿಗಳಿಗೆ ಕಡಮೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಬೆಳೆದರು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದವರು ಹರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ

ನೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರುವುದು ನಾಚಿಕೆಗೇಡು. 22 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನೆರವಾಗಿದ್ದೀರಿ ? ಈಗ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲೂ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದಾರೆ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, 20 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಬಹುದು. ಉಚಿತ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿರುವ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಸೊಸೈಟಿ, ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ, ಜನರಲ್ ಎಲೆಕ್ಷನ್ಸ್ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಓಟುಗಳಿಸಲು ಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿರುವರೇ ಹೊರತು ನಿಜವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ನೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯೋಚನೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕೆಲವರು ಹರಿಜನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಉದ್ಧಾರವಾದರು ಅಷ್ಟೇ ಹೊರತು ಅವರು ಹರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದಾಗಬಾರದು, ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬೇರೆ ಜನರನ್ನು ಆಫೀಸರಾಗಿ ನೇಮಕಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬಹುದು. ಹರಿಜನರೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಹರಿಜನರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಹೆಚ್ಚಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಸೇಕಡ 18 ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿಡುವುದನ್ನು ಸೇಕಡ 30ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತಿತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರು ಮುಂದೆ ಬರುವವರೆಗೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳವರೆಗಾದರೂ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಅವರಿಗಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರೇ ಅಡಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ವಾರ್ಡನ್ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಬೇರೆ ಉತ್ತಮ ವರ್ಗದವರನ್ನು, ಸತ್ಯವಂತರನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಹರಿಜನರು ಉದ್ಧಾರವಾಗಬಹುದು, ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಆಸಕ್ತಿಯಿರುವವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕುವುದು ಉತ್ತಮ, ಅಂಥವರನ್ನು ಆರಿಸಿ ಸೂಪರ್‌ವೈಜರುಗಳಾಗಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಸುಮ್ಮನೆ ಹೆಂಚುಗಳು ಕೊಟ್ಟರೆ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾವುದೂ ಅವರಿಗೆ ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರಿ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಕಾರ 2 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪುರಕೊಳ್ಳಲು ಕೊಡುವರು. ಮೊನ್ನೆ ಹೀಗೆ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ 6 ಲಾರಿಗಳನ್ನು ಚೆಂಬರ್ ಸಮೇತ ಹಿಡಿದಿರುವುದಾಗಿ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ಇದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ಹಣವನ್ನು ವಿದ್ಯಾ ಬುದ್ಧಿ ಬೆಳೆಸಲು, ನೌಕರಿ ಒದಗಿಸಲು ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದು ನೂಕ್ತ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ಉದ್ಧಾರವಾಗುವರು. ಒಂದು ಪ್ಲಾನ್ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಒಂದು ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿ ದುರ್ಬಿನಿಯೋಗವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಪತ್ತೆಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಜವಾಬ್ದಾರರು ಎಂಬುದನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಬೇಕು, ಅವರುಮೇರೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರಿಂದ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿರುವ ಹಣ ವಸೂಲುಮಾಡಬೇಕು. ತಪ್ಪುಮಾಡುವವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದರೆ ಏಕರ್ ಸೆಕ್ಷನ್ನಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು, ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

5-30 P.M.

† ಶ್ರೀ ಎ. ಎಚ್. ಶಿವಾನಂದಸ್ವಾಮಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಗೆಳೆಯ ಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಒಂದು ನೂಕ್ತ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಈಗ 22 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ವತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ, ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಈಗಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ಮುಂದೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯ ತಂದಿದ್ದಾರೆ, ಇದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಮುಟ್ಟುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾವಾನ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಕೋಣ ಬದಲಾಗಬೇಕು. ಈಗ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹೊಟೇಲುಗಳಿಗೆ ಹರಿಜನರು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ,

(ಶ್ರೀ ಎ. ಹೆಚ್. ಶಿವಾನಂದಸ್ವಾಮಿ)

ಯಾರಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನೂ ಕೂಡ ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. 22 ವರ್ಷಗಳಾದಮೇಲೂ ಇದು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಇನ್ನೂ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ ಹೊಟೇಲುಗಳಿಗೆ, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಜನ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸಿ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಸಹಭಾಗಿಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟೆವು. ಇವತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಹರಿಜನರ ಬಾವಿ, ಲಂಬಾಣಿಗರ ಬಾವಿ ಮತ್ತು ಇತರೆಯವರ ಬಾವಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಈ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ತಕ್ಷಣ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವೇನೇ ಒಂದು ಹೊಸ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಹರಿಜನರ ಕಾಲೋನಿ, ಇತರೆಯವರ ಕಾಲೋನಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಕಾಲೋನೈಸ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕು. ಎಲ್ಲಿ ಸವರ್ಣೀಯರು ಹಿಂದೂಗಳಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಇವರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಈ ಕಾಲೋನೈಸ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದ ಹೊರತು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅವರ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಅನೂಚಾನವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಂತಹ ಕೆಲವು ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳು ಇವೆ. ಕೆಲವು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಕಾಲೋನಿ ಮಾಡಿ ಅವು ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿದು ಬೇರೆಯವರೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯದೆ ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾಲೋನಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ, ಸೈಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಸವರ್ಣೀಯರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸೈಟುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಜಾಗಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕು. ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವು. ಹೊಸದಾಗಿ ಸೈಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಲ್ಲಿರುತಕ್ಕ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕತಾ ಭಾವನೆ ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ ಎಲ್ಲ ಹುಡುಗರ ಜೊತೆಯಲ್ಲೂ ಅವರು ಬೆರೆತು ಇರುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾರು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗ್ಯಾರಂಟಿ ವಗೈರೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲೂ ಸಹ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಈಗ ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದಲೂ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆವರೆ ಈ ದಿವಸ ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾರೊಬ್ಬರೂ ಆ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕಾದರೂ ಹೀಗೆ ಅವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಪರಭಾರೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಒಂದು ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ವಿಧಿಸಿ ಹಾಲು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಭೂಮಿ ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಈ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಹಂಚಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೀಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಜನಾಂಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕಂಪವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಿಗಾವಹಿಸಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು. ಈ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾಗಿರುವಂತೆ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಂದೆ ತಪ್ಪುನೆಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಜನಾಂಗದವರ ಏಳಿಗೆಗೆ ದುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಾವು ಈ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡತಕ್ಕ ಜನರು ಬಯಲು ದೇಶಗಳಿಗಿನ್ನೂ ಬಂದು ವಾಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ಆ ಜನರನ್ನು ಇತರ ಹಿಂದುಗಳಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನಾನು ನನ್ನ ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಕಟ್ಟೀಮನಿ (ನಾಮನಿರ್ದೇಶನ ಹೊಂದಿದವರು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೆ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಲು ಒಂದು ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿ ಅವಶ್ಯಕವಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಇಂಥ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ

ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದೂ ಸರಿ. ಆದರೆ ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಅನೇಕ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರುಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನೇಮಕ ಮಾಡಲು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಈ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸಂಚಾರಮಾಡಿ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ತರುವಾಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕಾದರೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಸಮಿತಿಯೇನೂ ಅಗತ್ಯ. ಆದರೆ ಈ ಸಮಿತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಜನರನ್ನು ಸೇರಿಸದೆ ವಿಧಾನಪರಿಷತ್ತಿನಿಂದ ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು, ವಿಧಾನಸಭೆಯಿಂದ ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಪರವಾಗಿ ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು, ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ಆರು ಜನರಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಹರಿಜನರ ಗಿರಿಜನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಿಂದೆ 20–25 ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಹೇಗಿತ್ತೋ ಈಗಲೂ ಹಾಗೇ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇವರ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಸುಮಾರು 50–60 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಈ ಜನರು ಅದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ನಂಬುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಇವರ ಓಟನ್ನು ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇವರ ಪರವಾಗಿ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದಾಗಿ ಕೆಲವು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಆಪಾದನೆ ನ್ಯಾಯವಾದುದಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಈ ದಿನ ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತಾವು ಕುಳಿತಿರುವುದೇ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಈ ವರ್ತುಳದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಈ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರೇನಿದ್ದಾರೆ ಇವರಿಗೂ ದನಕರುಗಳಿಗೂ ಏನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ''ನೆಲನೊಂದೆ, ಹೊಲಗೇರಿ—ಶಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ಜಲವೊಂದೆ, ಶೌಚಾಚಮನಕ್ಕೆ ಕುಲವೊಂದೆ, ತನ್ನತಾನರಿದವಂಗೆ.....''ಎಂಬುದಾಗಿ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ 800 ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೇ ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಹೊಲಗೇರಿ ಹೊಲಗೇರಿಯೇ ಆಗಿತ್ತು. ಇವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇನೂ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ತಮ್ಮ ತನುಮನಧನಗಳನ್ನೆರ್ಪಿಸಿ ಈ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಈ ಜನಾಂಗವನ್ನು ಉದ್ಧಾರಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದಾಗ ಇವರನ್ನು ಈ ದಿವನ ಸವರ್ಣೀಯರ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಂದವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು. ಇವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು 22ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲಾಯಿತು. ಇನ್ನೂ ಹರಿಜನರ ಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿಲ್ಲ ಮೊದಲಿದ್ದಹಾಗೇ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಇವರು ವಿಧಾನಸಭೆ ಮತ್ತು ಪರಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.....

MR. VICE-CHAIRMAN [SRI A. H. SHIVANANDASWAMY] in the Chair.

ಶ್ರೀ ಎ. ಕೆ. ಸುಬ್ಬಯ್ಯ (ಪದವೀಧರರ ಕ್ಷೇತ್ರ).—ಈಗ ಈ ಸಭೆಯು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರತಕ್ಕವರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರತಕ್ಕವರೋ ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಕಟ್ಟೀಮನಿ.—ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಅನ್ಯಾಯವಲ್ಲವೇ? ಯಾವುದು ಆಗಿಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನು ಆಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನೋಣ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗಿಲ್ಲವೆನ್ನಲಿ, ಅದಕ್ಕೂ ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಇಲ್ಲ ನುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ನನಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಈ ದಿವನ ಕೂಡ ಆ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಷ್ಟದಲ್ಲೇ ಇದೆ. ಅದು ನಿಜ. ಸತ್ಯವಾದ ನಂಗತ. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅದೊಂದು ಉದರವ್ಯಾಧಿ ಇದ್ದಹಾಗೆ. ಹೊಟ್ಟೆಯಮೇಲೆ ಮುರಾರಮನ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಅಥವಾ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಆ ರೋಗ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಹೊಟ್ಟೆಯ ವ್ರಣಕ್ಕೆ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯೇ ಆಗಬೇಕು. ಆಗಲೇ ಅದು ಹೋಗುವುದು. ಅನಂತರ ಆ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರು ನಮ್ಮ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು. ನಾವು ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡುತ್ತ ಹೋಗುವುದೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾತ್ರ. ಇಷ್ಟರಿಂದ ಅವರ ಉದ್ಧಾರ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರ ಉದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಆ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಆಗಲೇಬೇಕು. ಅಂದರೆ ರಕ್ತಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲ. ನಿಜವಾದ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಲ್ಲೇ ಆದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವನ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲವೇ ? ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅನೇಕರಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಸಮಾಜವಾದವೆಂದರೇನೆಂಬುದೇ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇರುವುದು ಸೋಗಿನ ಸಮಾಜವಾದ. ನಿಜವಾದ ಸಮಾಜವಾದವೆಂದರೆ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಲಿಯ ಪೆಟ್ಟು; ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಕೊಡಲಿಯ ಪೆಟ್ಟು. ಅಂಥ ನಿಜವಾದ

(ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಕಟ್ಟೀಮನಿ)

ಸಮಾಜವಾದ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಈ ತರದ ನಿಜವಾದ ಸಮಾಜವಾದ ಬಂದಾಗ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಅಳಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಹರಿಜನರ ಗಿರಿಜನರ ಸಮಸ್ಯೆ ತಾನೇ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಬರತಕ್ಕ ಕಾಲ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಬಹಳ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇನ್ನು 8-10 ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ ಈ ಸಮಾಜವಾದ ನಿಜವಾದ ಸಮಾಜವಾದ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದುವರೆಗೂ ನಾವು ಹೀಗೆಯೇ ಹರಿಜನರ ಹಾಗೂ ಗಿರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ನಮ್ಮಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗೋಣ. ಅದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಅಧೋಪತನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದೀತು.

ಒಂದು ಮೂಲ ಅಂಶ ಅಂದರೆ ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮ. ಇದು ಹುಟ್ಟಿದಂದಿನಿಂದ ಭಾರತದ ಜನಗಳು ಪ್ರಗತಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಿಜವಾದ ಸಮಾಜವಾದ ಬಂದಾಗ ಈ ಪ್ರತಿಗಾಮಿ ಧರ್ಮ ಹೊಳೆಯ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಹರಿದುಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹರಿಜನರ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಪವಿತ್ರವಾದ ಹೃದಯದಿಂದ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಅದರೆ ಹರಿಜನರ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನರಿಜನರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೆಲವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ನಡುವೆ ಇರತಕ್ಕ ಈ ನರಿಜನರು ತಿಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಪಕೀರ್ತಿ ತರುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಡಳಿತ ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಈ ನರಿಜನರು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗದೆ ಹರಿಜನರ ಹಾಗೂ ಗಿರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಉದ್ಧಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾರ ಉದ್ಧಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಮುಂದೆ ನೇಮಿಸತಕ್ಕ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಸೇರಿಸದೆ ಸರಿಯಾದವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಹರಿಜನರನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಅಕ್ಬರ್ ಸೇಟ್ ಎ. ಖಯೂಂ (ನಾಮನಿರ್ದೇಶ ಹೊಂದಿದವರು).—ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎ. ಕೆ. ಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರು ತಂದಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲಕೊಡುತ್ತಾ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಪರಿಹಾರ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಹರಿಜನರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದರು, ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡರು ಕೇಳಿದರು. ನಾಡಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಪಯೋಗ ಆಗಲಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗವಾಗಿ, ಹರಿಜನರು ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರು ಮೇಲಿಂದಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ, ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆ ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಹಾಯಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ತಾವೇ ಒಂದು ಸ್ಕೀಂ ತಯಾರುಮಾಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಡೆಗಳಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಮತ್ತು ಹೌಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡ್‌ನಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಮನೆ ಮತ್ತು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ್ ಕಟ್ಟೀಮನಿಯವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಆ ಹಣವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೂ ಇದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಏನು ಒಂದು ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಸೂಚನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ ಮತ್ತು ಫ್ರೀಷಿಪ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ವರ್ಷ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಫಾರಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಿಗ್ನೇಚರ್ ಮಾಡಿ ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ಪನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆಂದು ಮಾಡಿರು

ವುದು ಸರಿ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಪಾಸಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕಂಟಿನ್ಯೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ, ಎಷ್ಟೋ ಹುಡುಗರು ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಂ. ಎರ್. ಎ. ಮತ್ತು ಎಂ. ಎಲ್. ಸಿ. ಮನೆಗಳಿಗೆ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ಪನ್ನು ಕಂಟಿನ್ಯೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಂದಿನಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಹರಿಜನರಿಗೆ, ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವಕ್ಕೆ ನಾನು ಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ (ಸ್ಥಾನೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎ. ಕೆ. ಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಈಚೆಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವು ಅವರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಶಾಸನಕರನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸುವಾಗ ಈ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಾಟೀಲರು ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಈ ಸಭೆಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಗಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಅವರು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರಗಳು ಮಾತ್ರ ಈ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಸೀಮಿತವಾಗಿವೆ. ಹರಿಜನೋದ್ಧಾರವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಾಗದ ಹೊರತು ದೇಶದ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ನಿರ್ವಿವಾದವಾದ ವಿಚಾರ. ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲೀ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸಂಸಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕುಂಟ, ಒಬ್ಬ ಹೆಳವ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಒಳ್ಳೆಯವ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ದೃಢಕಾಯನಾಗಿದ್ದು ಅವನು ತನ್ನ ಕಾಲನಮೇಲೆ ತಾನು ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಂಸಾರ ಸುಗಮವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಜನರ ಉದ್ಧಾರವಾಗದ ಹೊರತು ದೇಶದ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಿಜ.

6-00 P.M.

ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದೀಚೆಗೆ ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರಾಗಲಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಾಗಲಿ; ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖರಾಗಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವುದು ಉಚಿತ. ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೆ, ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿರುವುದು ನಿಜ. ಇವತ್ತು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸೀಮಿತವಾಗದೆ, ಪ್ರತಿ ಜನಾಂಗದಲ್ಲೂ ಈ ಡೌನ್ ಟ್ರೋಡನ್ ಜನ ಏನಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಏಳಿಗೆಯಾಗಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಈ ಜಾತಿಯ ಒಂದು ಇಶೇಷತೆ ಏನೆಂದರೆ, ಇವರನ್ನು ಮುಟ್ಟಬಾರದು, ಇವರು ಅಶ್ಪೃಶ್ಯರು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ನಮ್ಮ ಉಳಿದ ಜನಾಂಗದವರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕು. ನಾವು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆಂದರೆ, ಅದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಇವರ ಉದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕು, ಆಗ ಇವೆರ್ಲಾ ಮಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪರಾವಲಂಬಿಯಾಗದೆ, ತನ್ನ ಕಾಲಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೋ, ಅವನಿಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಗೌರವ ಇದೆ, ಮರ್ಯಾದೆ ಇದೆ. ಆದರೆ, ಅದು ಎಲ್ಲ, ಯಾರಲ್ಲ ಇಲ್ಲವೋ, ಅವನಿಗೆ ಇದು ಯಾವುದೂ ದೊರೆಯಲಾರದು. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶ ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೇನೆಂದರೆ, ಯಾವ ಜನಾಂಗದ ಆರ್ಥಿಕಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಆಗ ಆ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸಿಗಬೇಕಾದಷ್ಟು ಗೌರವ ಸಿಗಲಾರದು ಮತ್ತು ಅದು ಮುಂದೆ ಬರಲಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಇವರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಒದಗಿಸಬೇಕೋ, ಅಷ್ಟು ನಾವು ಒದಗಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಬಹುಜನರು ಇವರು ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕೆನ್ನುವ ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಲದು. ನಾವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೇಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ನಾವು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದೀಚೆಗೆ ಹಲವಾರು

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ)

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾಗಬಹುದು. ಒಂದು ದಿನ ಬೆಳಗಾದರೆ, ನಾವು ಇದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಇವು ಸರಿಹೋಗಬಹುದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಘರ್ಷಣೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಸೌಹಾರ್ದ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಇವೆಲ್ಲಾ ಆಗಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಎರಡೂ ಕೈ ಸೇರಿದರೆ ಚಪ್ಪಾಳೆಯಾಗುತ್ತದೆಯಷ್ಟೇ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರು ತಂದಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು, ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಿಂದ, ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಪಿ. ರಾಜಣ್ಣ (ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಕ್ಷೇತ್ರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಈ ರೆಸೊಲ್ಯೂಷನ್ ಏನು ಇಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಕೊಂಚ ಅರ್ಥವತ್ತಾಗಿ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಾಗಲೇ ಸಮಿತಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಪೋರ್ಟು ಮಾಡುವುದು ಅಥವಾ ಅಪೋನು ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲವೆಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದರ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದೆ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಾವು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ಎಂಬ ಭಾಗ ಮಾಡಿರುವುದೇ ಇವರು ಬೇರೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯವರು ಅವರೊಡನೆ ಬೆರೆತವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಮನಗಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಅದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ತಲಪಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದೇ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಇರುವಂತಹ ವ್ಯಥೆ ಹಾಗೂ ಕಳವಳ. ಬಹಳ ಜನರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಅವರನ್ನು ಕೀಳುಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನೋಡುತಿಲ್ಲವೆಂದು. ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದು ನಿಜ; ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ರಾಜಾಜಿನಗರದ ಪಕ್ಕದ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್‌ಟಚೇಬಿಲಿಟಿ ಈಗಲೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಹರಿಜನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ನನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದಾಗ ಆತನಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ನೀರು, ವಸತಿ ಯಾವುದೂ ಸಿಗದೆ, ಅವನು ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಸೈಕಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪೇಟೆಗೆ ಬರಬೇಕಿತ್ತು. ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನುವು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದೇ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಒಂದು ದೇವಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರು ಒಳಗೆ ಬರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ, ಹರಿಜನರೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಮನೋಭಾವ ಅವರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಅವರನ್ನು ಬೇರೆಯೇ ಇಟ್ಟಿದುದರಿಂದ ಈರೀತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಜನಾಂಗದವರ ಮಧ್ಯೆ ಸೇರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹತ್ತಿರದ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಗುಡಿಸಲುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಯಾನಿಟೇಶನ್ ಎಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಸರ್ಕಾರದವರು, ಮಿರ್ಜಾ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್ ರವರು ಎಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಒಬ್ಬ ಫಿರಾಂತೊಫಿನ್ಸ್ 10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಸೇರಿಸಿ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್, 35 ಸಂಸಾರಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನಿಗೆ ಎಂಟ್ರಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದರು. ಹಾಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಆದಮೇಲೆ, ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದೋ, ಬಿಡುವುದೋ ಎಂದು ನೋಡಿ, ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಕಂಟ್ರೋಲಿನಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ಆಗ ಅಲ್ಲಿನ ಊರಿನ ಮುಖಂಡರೂ ಸೇರಿ, ಈಗಾಗಲೇ ಅವರು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಓನರ್‌ಷಿಪ್ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ, ಅವರು ಮಾರಿಬಿಡಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿದು, ಅವರಿಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯಂತೆ ಲೀಸಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದರು. 20 ವರ್ಷ ಹಾಗೆ ನಡೆಯಿತು. ನಂತರ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ, ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಿಸೊಲ್ಯೂಷನ್ ಮಾಡಿದರೆ, ಅವರಿಂದ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿಯಂತೆ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು. ಹಿಂದೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದುದನ್ನು ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ 3 ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 36 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. 36 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರವಿಂದ ಪುನಃ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಎಗ್ಗಾ

ಮಿನ್ ಮಾಡಿ ಪುಟ್ ಅಪ್ ದಿ ಕೇಸ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಅವರು ಪುಟ್ ಅಪ್ ಮಾಡಿದರೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ 1 ತಿಂಗಳಿಗೆ 10 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬಂತು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟರು ಮತ್ತು ಕಮೀಷನರನ್ನು ನೋಡಿ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಬಂತು. ನಂತರ ನಾನು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಟೈಮ್ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಿ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟರನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ನಾನು ಅವರನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ, ಹರಿಜನರ ಅಹವಾಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಾಗ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟರು ನಾನು ಹರಿಜನ ಪಂಗಡದವನು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸೌಜನ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿಸಿ ಷೇಕ್ ಹ್ಯಾಂಡ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದುಮುಂದು ನೋಡಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಸೀಟು ತೋರಿಸಿದರು. ಒಬ್ಬರು ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟರು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಹರಿಜನೋದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆಯೇ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅವರಿಗೋಸ್ಕರ ಖರ್ಚಾಗತಕ್ಕಂಥ ಹಣ ಸದ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾದ್ದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸೋಷಿಯಲ್‌ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಒಂದು ತಹ ಬಂದಿಗೆ ತಂದು ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿ ಆ ಸಮಿತಿಯು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ, ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತಕ್ಕ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡುವಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು) ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎ. ಕೆ. ಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಭೆಯಮುಂದೆ ತಂದಾಗ ಇದನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಅವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಆಗ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟರುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಂಥ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವಂಥಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎ. ಕೆ. ಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರು ಈ ತರಹ ಎಂದರೆ ಈ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಹಾಗೆ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟರುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಂಥಾ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವಂಥಾ ಸಂಶಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿದರು. ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಲೆವೆಲ್ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟುರುಗಳ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅದೂ ಬಹಳ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನಾನು ತಮಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಈ ಮನೆಯ ಬಹಳ ಮಂದಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯವರ ಸಲುವಾಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ನಂತರ ಅದಂತಹ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಿದರು. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅದ್ಭುತ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ರ್ಲಾಗಲೀ, ಕಾಂಗ್ರೇಸ್ ಪಕ್ಷದರ್ಲಾಗಲೀ, ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತೆ ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮಹಾತ್ಮಜಿಯವರೇ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಹಾಗೆಂದರೆ ಅವರ ಹಾಗೆ ಯಾರು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅರ್ಥವೇ ? ಈಗ ಸುಮಾರು 28 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಾನು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣ ಒಬ್ಬರು ಹರಿಜನರ ಹಾಸ್ಟಿಲಿಗೆ ಸೇರಿ ಅವರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1½ ವರ್ಷ ಕಾಲ ಇದ್ದು ಓದಿ, ಪುಲಗುವುದು ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಊಟಮಾಡುವುದು ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರುವಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ನಾನು ಸಾವಿರಾರು ಜನರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು, ತತ್ವಗಳನ್ನು, ಗುಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯವರ ಎಲ್ಲಾ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ಎಲ್ಲಾ ಗುಣವನ್ನು ತುಂಬುವಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿ, ನಮ್ಮದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷವರ್ಲಾಗಲೀ, ವಿರೋಧಪಕ್ಷವರ್ಲಾಗಲೀ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಜನರು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯವರ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದು, ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಅವರು

(ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್)

ನಡೆದಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಆಡರಣೆಗೆ ತರುವಂಥಾದ್ದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದನಂತರ ಅದಂತಹ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ತರಹ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇತ್ತು ಎನ್ನುವುದರ ಕಡೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟರೆ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆಂಗ್ಲರು ನಮ್ಮನ್ನು ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಾವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ, ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದೊರಕುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದೊಳಗೆ ಎಂತೆಂಥ ಘಟನೆಗಳು, ಕೃತ್ಯಗಳು ಯಾವ ತರಹ ನಡೆದವು ಎಂದು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ಹೃದಯ ತುಂಬಿ ಬರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡನಂತರ ನಮ್ಮದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿತ್ತು ಎಂದರೆ ನಮ್ಮದೇಶದಲ್ಲಿ ಎತ್ತಕಡೆ ನೋಡಿದರೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಆರ್ಥಿಕಮಟ್ಟ ಚೆನ್ನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಇತ್ತು ಎನ್ನುವಂಥಾದ್ದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದೊರಕಿದಾಗ ನಮ್ಮದೇಶದೊಳಗಿನ ನಾಯಕರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ವಿಚಾರಗಳು ಇದ್ದುವು. ನಮ್ಮ ಜನರನ್ನು ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಒಂದು. ಎರಡನೆಯದು ನಮ್ಮದೇಶದೊಳಗಿನ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು. ನಮ್ಮದೇಶದ ಜನರನ್ನು ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಈಗಾಗಲೇ ಮೂರು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿದರು. ಇದನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ80ರಷ್ಟು ಇರುವ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳ ದರಿದ್ರವನ್ನು ಹೋಗರಾಡಿಸಿ ಅವರ ಆರೋಗ್ಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸ ಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವಿತ್ತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದನಂತರ ಈ 22 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಆಗಿವೆ. ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜ್‌ಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಇಷ್ಟೊಂದು ಶಾಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜುಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಶಾಲಾಕಾಲೇಜು ಗಳನ್ನು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ತೆರೆಯಲಿಲ್ಲ, ದೇಶದಲ್ಲಿರುವಕ್ಕಂಥ ಶೇಕಡ 80 ಭಾಗದ ಬಡ ಜನರು ಏನಿದ್ದಾರೆ, ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿ ಎಂದು ಇವುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಯಿತು. ಬೇರೆ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಕೊಡುವಂತಹ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಇವರನ್ನು ಇನ್ನಿತರ ವರ್ಗದವರ ಸಾಲಿಗೆ ತರುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಇವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯು ಮೂಲಕ ಇವರಿಗೆ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಕಳೆದ 22 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪವರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ಆಗಿವೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆಕಾಲುವೆಗಳು ಆಗಿವೆ. ಅನೇಕ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿವೆ. ನೀರಾವರಿಯ ಅನುಕೂಲವೂ ಸಹ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚೆನ್ನಬ್ಯೆರೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಯ ಅನುಕೂಲ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏಳೂವರೆ ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಇತ್ತು, ಅದನ್ನು ಒಂಭತ್ತೂವರೆ ಪರ್‌ಸೆಂಟ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅಂದರೆ ಎರಡು ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಮಾತ್ರ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿದ್ದೀರಿ. ವಿದ್ಯಾಪ್ರಗತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರ 9 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಮಾತ್ರ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ 22 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಮಹಾಕಾರ್ಯಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸರ್ಕಾರದ ಪಾಲಿಸಿ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಾಗ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ನಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವು ದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನಿತರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಂಥ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನೋಟ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಏನಾದರು ತೊಂದರೆಗಳು ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಂದರೆ ಆ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ರಾಜಗೋಪಾಲ್.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಲಲ್ಲ. ಇದುವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಕೈಕೊಂಡ ಯೋಜನೆಗಳು ಯಾವ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ತಾವು ಸುಮ್ಮನೆ ಜನರರ್ ಆಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಏನು ಉಪಯೋಗವಾದೀತು.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಕಮಿಟಿ ವಿಚಾರವನ್ನು ಆಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಪಕ್ಕಲು ತನ ಮುಂದುವರೆದರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಮುಂದುವರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡು ಕೊಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಅನೇಕ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಡ್ಯಾಮ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ದೇಶದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರ್ಗದವರಿಗೂ ಕೂಡ ಅನುಕೂಲವಾಗಲೀ ಎಂದು ನಾವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಅದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೂ ಸಹ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರೆ ಅದರಿಂದ ಕೆಳಗಿನ ವರ್ಗದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮೇಲಿನ ವರ್ಗದವರೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಓದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಮೂಲಕ ಓದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ವಿಶೇಷವಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಓದಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದರೆ, ಇವರನ್ನು ಇತರ ವರ್ಗದವರ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ. ಇವರ ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಬೇಕು, ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಓದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮೂರು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಮುಗಿದಿವೆ. ಈ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೂ ಸಹ ಅನುಕೂಲವಾಗಲೀ ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ, ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಓದಗಿಸಿರುವ ಹಣ ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಿಂದ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಇವರಿಗಾಗಿ ಓದಗಿಸಿರುವ ಹಣ ಮಿಸ್-ಯೂಸ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ, ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಮಾತನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಕರಪ್ಷನ್ ಮಿಸ್ ಯೂಸ್ ಕಳೆದ 15-20 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದು ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವಭಾವ, ಧರ್ಮ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯ ಹುಟ್ಟಿದ ದಿವಸದಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಇದು ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ಕೂಡ ಕಡಿಮೆಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ರಾಜಗೋಪಾಲ್.—ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಇದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮನುಷ್ಯರು ಇರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲ ಇದು ಇರುತ್ತದೆ. ಮಿಸ್ ಯೂಸ್, ಕರಪ್ಷನ್ ಮತ್ತು ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗುವುದು ಏನಿದೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಅಂತಃಕರಣದಲ್ಲ ವಿಚಾರ, ಮಾಡಿ ನೋಡಿದೆ. ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದೆ.

6-30 P.M.

ಇಂತಹ ತಪ್ಪುಗಳು ಸರಕಾರದಲ್ಲೆ ಆಗುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರಗಳೂ ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇದರ ಗುರಿ ಏನು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲರುವವರಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಲ್ಲರುವ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಮೆಂಬರುಗಳು ಮತ್ತು ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಮೆಂಬರುಗಳು ಇವೆಲ್ಲರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಸರಕಾರದ ಲಕ್ಷವೂ ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೇ ಆಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇವರನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಸರಕಾರದವರೇ ಮಾಡಲು ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಹಾಗೂ ಕೌನ್ಸಿರ್‌ನ ಸದಸ್ಯರುಗಳೂ ಇರಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಸಮಾಜದಲ್ಲರುವ ಇತರ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ರಾಜಗೋಪಾರ್)

ಜನರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಎಲ್ಲ ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಸರಕಾರ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲಿ ತಂದಿರುವ ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್‌ನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಈ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರೂ ಇರುತ್ತಾರೋ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗಾಗಲೆ ಸ್ಟೇಟು ಲೆವಲ್ ಕಮಿಟಿಯೊಳಗೆ ಹರಿಜನರು ಹಾಗೂ ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಕೇವಲ ಹರಿಜನರನ್ನೇ ಇಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆ ಅಂತಹವರೆಲ್ಲರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾರ್ಯನಾರಾಯಣ ಅಡಿಗ.—ಕಮಿಟಿಯೊಳಗೆ ಸುಮಾರು ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಇರಬಹುದು ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸುಮಾರು 10-12 ಜನರು ಇರಬಹುದು. ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಇದರ ವಿವರಗಳು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳಲು ಕಷ್ಟ.

ಉಪಸಭಾಪತಿಯವರು.—ಸಭೆ ಈಗ ಎದ್ದು ನಾಳೆ 2-30 ಗಂಟೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.

The House adjourned Thirty-five Minutes pa t Six of the Clock to meet again at Thirty Minutes past Two of the Clock on Tuesday, the 2nd September 1969.

WD 13591—GPB—600—13-3-1970